

Alledaagse stof van toen

Over ondergoed

Onderbroeken met elastiek in de pijpen en taille (zogenaamde 'directoires') werden aan het begin van deze eeuw veel gedragen.

Linnen hemden zijn wel het bekendst. Vaak gemaakt van zelfgeweven linnen. Het moest behoorlijk gebleekt en geloogd worden om het soepel te krijgen. Dat duurde veel mensen te lang en daarom werden er snel lakens en hemden van gemaakt. Zo'n nieuw hemd op je blote vel deed best pijn. Door het wassen werd de stof wat soepeler, zodat een hemd pas lekker zat als het bijna versleten was. Onderbroeken waren van katoen. In het Victoriaanse Engeland werd er zo preuts over gedaan dat men het over 'unmentionables' had, zodat ieder toch weer wist waar het over ging. Er waren open broeken, waarbij de naad tussen benen en kruis was opengelaten, en klapbroeken waarbij het achterpand naar voren en het voorpand naar achteren werd gestrikt. Nog later kwam het kriebelige, wollen Jaeger-ondergoed op de markt. Tel daar, wat vrouwen betreft, het aantal onderrokken maar eens bij. Een heel pak kleren! Zo'n vrouw in lange, zware rokken had een statige gang. Voor de genoemde stapels ondergoed was geen plaats meer onder het veel slankere silhouet van de kleding, vooral van na de Eerste Wereldoorlog. Men droeg toen de charmeuse artikelen, bijvoorbeeld die van Jansen en Tilanus. Door de snelle veranderingen in de maatschappij zijn veel kledingstukken verdwenen. Laatst zag ik een vrouw tegen de wind in fietsen met tot boven de knieën opgekropen rok en ik dacht eraan hoeveel 'mooier' ze er zou hebben uitgezien in lange rokken. Het past nu niet meer. Stel je zoiets eens voor in een Seat Ibiza of zo. Kan niet meer, hoeft ook niet. Maar ik heb het wel even gedacht.

Riet Luiten